

Trondheim, 9. desember 2021

Museene i Sør-Trøndelag (MiST) gir sin anbefaling for tomtevalg til nytt museum for kunst og form.

Onsdag 8. desember ble det klart at styret i Museene i Sør-Trøndelag (MiST) gir sin anbefaling til at Leutenhaven velges som tomt for et nytt museum for kunst og form. Styret tok sin beslutning basert på en rapport, utarbeidet av konsulenter fra Dyrvik Arkitekter og Urgent Agency i samråd med MiST.

Styrets vedtak:

1. Styret viser til utredningen *Nytt museum for kunst og form i Trondheim – visjon, scenarier og tomteanalyser*. Den er utarbeidet på bakgrunn av Trondheim formannskap sin bestilling i desember 2019 om å «utrede fem tomtealternativ for et fremtidig «Museum for kunst og design».
2. I utredningen vises det til nasjonale ambisjoner for kunst- og kulturfeltet og vedtatte politiske ambisjoner for Trondheim og Trøndelag som kunst- og kulturby og - region. Etableringen av et nytt museum må ha som ambisjon å løfte hele feltet. Dette forutsetter et areal på min. 11.000 m² lokalisert på en lokasjon/ett bygg for slik å sikre mest mulig ressurser til innhold og mest mulig effektiv drift.
3. Styrets ambisjon for det nye museet innebærer et behov for et vesentlig større museum enn dagens museer, knyttet til følgende behov:
  - Være en aktuell og fremtidsrettet arena som underbygger visjonen; fortelle historien, utfordre samtiden og prege framtiden
  - Være et museum som fremmer demokrati og medborgerskap gjennom møtet mellom kunsten og den besøkende
  - Sikre større utstillingsareal for å nå et bredere publikum
  - Gi utvidete mulighet for flere utstillinger av et større antall kunstnere
  - Gi mulighet for å vise langt mer av dagens og fremtidens samlinger
  - Gi mulighet for flere typer utstillinger både med egne verker/gjenstander, og innlån av større nasjonale og internasjonale verk
  - Gi mulighet for bruk av verksteder både for kunstnere og andre
  - Legge til rette for en bedre arbeidssituasjon for museets ansatte

4. MiST er opptatt av å legge til rette for et museum i et 50-100 års perspektiv som sikrer at et større og mer mangfoldig publikum får ta del i museenes omfattende samlinger og skiftende utstillinger.
5. MiST har på oppdrag av Trondheim kommune utarbeidet scenarier for de tre mest aktuelle tomtealternativene. Alle de tre alternativene har ulikt potensial til å skape et godt museum for kunst og form i Trondheim. Disse tre scenariene omfatter følgende tomtealternativ:
  1. Dora II
  2. Leutenhaven
  3. 0+ (med utgangspunkt i dagens bygg)
6. Styret i MiST anbefaler Trondheim kommune å arbeide videre med Leutenhaven da dette anses som best egnet for å oppfylle vår felles ambisjon og museets samfunnsoppdrag.

MiST ber Trondheim bystyre fatte vedtak om lokalisering som grunnlag for videre detaljering av prosjektet, også finansielt. Dette foreslås gjennomført i et samarbeid mellom Trondheim kommune og MiST. I det videre arbeidet må også de to museumsstiftelsene og fylkeskommunen involveres, i tillegg til museenes ansatte. Samtidig må videre planlegging ha en bred involvering av ulike miljø.

Lokalisering av et nytt, åpent og inviterende museum på Leutenhaven vil forsterke Midtbyen og gi mulighet for å etablere et nytt kulturtorg og byrom i tett samarbeid med tilliggende institusjoner. Beliggenheten har også svært god tilgjengelighet noe som understreker muligheten for å skape et nytt møtested for byens befolkning.

7. Det understrekes at dagens to bygg som huser Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Munkegata og Trondheim kunstmuseum i Bispegata, skal bestå framover. Byggene er viktige arkitektoniske landemerker i og for Trondheim by. Framtidig bruk av byggene må være en del av det videre arbeidet. Bruk til ulike kulturformål er en del av denne vurderingen. Beregning av kostnader for nødvendig vedlikehold og oppgraderinger må også inngå i dette.

Utredningsrapport her: <https://dms-cf-06.dimu.org/file/013AjsvTAuFE>

Vedlegg utredningsrapport: <https://dms-cf-02.dimu.org/file/013AjsvTAuFD>

Tre tomtealternativ har vært vurdert i siste fase av arbeidet:

- Dora II
- Leutenhaven
- 0+ alternativet (med utgangspunkt i dagens bygg)

Rapporten presenterer en grundig gjennomgang av de tre aktuelle tomtene, med analyser av både muligheter og utfordringer knyttet til dem. Den ser også på faktorer som økonomisk og miljømessig bærekraft, og formulerer det samlede museets ambisjoner for fremtiden. Samlingene til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim kunstmuseum er enestående, også i internasjonalt perspektiv - men kun en brøkdel er tilgjengelig for publikum. En utvidelse er nødvendig for museets framtid å kunne gi en verdig og tidsriktig presentasjon.

Målet for det nye museet er å spille en sentral og viktig rolle i det norske og nordiske museumslandskapet, der feltene mellom design, kunsthåndverk og billedkunst utvikles på nye fremtidsrettede måter.

Rapporten vektlegger at i en verden som i økende grad er preget av det visuelle og det digitale, trengs det kritiske standpunkt og evne til å navigere i kulturens mange uttrykk. Det nye museet vil kunne styrke den visuelle og taktile bevisstheten hos borgere og besøkende.

Kravene til et nytenkende og ambisiøst museum, med vilje til nye uttrykk og konstellasjoner, møter hindringer i dagens bygg. Museenes mandat, utstillingsrom og program, målene om å nå flere og bredere publikumsgrupper, og tilby relevante og utfordrende publikumstilbud trenger langt bedre fysiske rammer for å komme til sin rett.

Styret i MiST har nå vedtatt å anbefale at det nye museet legges til tomten på Leutenhaven.

Leutenhaven – nytt kulturtorg som beriker Midtbyen.

Et nytt museum på Leutenhaven gir mulighet for etablering av et nytt kulturkvartal i Midtbyen. Tomten har gode plassforhold og gir rom for et selvstendig museumsbygg som åpner seg mot en offentlig plass og andre bygg på tomten.

I kraft av tomtens åpne karakter gis det mange mulige arkitektoniske løsninger for et nytt museumsbygg. Dette scenariet presenterer en modell hvor det nye museet etableres som en egen bygning, men inngår i en større bymessig sammenheng.

Plasseringen gir mulighet for sambruk med andre aktører i området, blant annet Trøndelag Teater, NTNU og Vitenskapsmuseet, noe som gir området en merverdi. Plasseringen er tett på både bysiden og offentlig transport ved Prinsenkrysset. Grønn mobilitet og sosial bærekraft vil være sentrale for prosjektet.

Illustrasjon:
Dyrvik Arkitekter og Christian Pagh AS (Urgent.Agency)

*«Leutenhaven gir plass og fleksibilitet til å gi kunsten det rom den trenger, og det midt i byen. Et nytt museumsbygg der vil skape et kulturkvartal sammen med Trøndelag teater og Vitenskapsmuseet»
- Johan Börjesson, direktør ved Trondheim kunstmuseum.*

Leuthenhaven var en gang gartneri og frøhandel. Det er nesten fristende å si at vi her kan så frøet til et nytt og blomstrende kulturkvartal og en attraktiv møteplass i Trondheim, med de to museenes fantastiske samlinger i sentrum.

- Sissel Guttormsen. Konstituert museumsdirektør, Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum

Leuthenhaven fakta

- Tomten er i dag parkeringsplass og parkeringskjeller.
- Ligger i Midtbyen, vest for Trøndelag Teater.
- Eies av Trondheim kommune. KLP har festeavtale for kjellerarealet frem til 2065.
- Tomten har tidligere vært rutebilstasjon.
- Areal tomt: 14.645 m².
- Mulig ny bebyggelse over bakken i gjeldende detaljreguleringsplan: 23.000 m² - utover Trøndelag Teaters behov og uteområder/evt. skulpturpark.

Et grønt museum

Det må forventes noe økning i driftsutgiftene i et nytt, større og mer ambisiøst nytt museum. Det forventes dog også markant flere besøkende og dermed noe større grad av selvfinansiering. Det forventes også synergieffekter i administrasjon og drift som resultat av sammenslåing rent byggmessig, samt bedre bygningsmessige forhold.

Det nye museet har høye ambisjoner for bærekraftig byggeri og utvikling. Dette er en mulighet for Trondheim til å vise fram sin styrke innenfor teknologi og forskning. Her kan ny materialteknologi, ombruk av materialer og andre miljørelaterte nyvinninger realiseres.

Forventning om avgjørelse

Trondheim er en by i bevegelse. Byens kulturelle og fysiske utvikling gir særlige muligheter til å leve opp til museets store ambisjoner. Byens og museets felles utvikling kan skape nye synergier og muligheter. Både Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune har uttrykt betydelige ambisjoner for kunst og kulturfeltet. Det forventes nå at Trondheim kommune, i februar, kommer med en avgjørelse i spørsmålet om tomt for nybygg, og at prosjektet kan bevege seg inn i en ny og mer målrettet fase.

Spørsmålet om etterbruk – dagens bygg

Dagens to bygg som huser Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i Munkegata og Trondheim kunstmuseum i Bispegata, skal selvsagt bestå framover. Byggene er viktige arkitektoniske landemerker i og for Trondheim by. Framtidig bruk av byggene må være en del av det videre arbeidet. Bruk til ulike kulturformål er en del av denne vurderingen. Beregning av kostnader for nødvendig vedlikehold og oppgraderinger må også inngå i dette.

Lang prosess

Bakgrunnen for prosjektet er et politisk ønske om å forene de to museene Trondheim kunstmuseum og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum i ett nytt stort museum, vedtatt av Trondheim Bystyre allerede i 2006.

Trondheim formannskap ba Museene i Sør-Trøndelag (MiST) påta seg jobben med å utrede ulike tomtealternativ i desember 2019 og MiST har siden den gang vurdert fem tomter. I januar 2021 ble to av tomtene vurdert som uaktuelle, og prosessen har siden det vært konsentrert rundt de tre mest aktuelle tomtene. Det er disse tre tomtene styret i MiST nå har gjort sitt valg ut ifra, og som det er håp om at Trondheim bystyre tar endelig stilling til i februar/mars 2022.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM) og **Trondheim kunstmuseum (TKM)** har to av Norges fremste samlinger av kunst og design. NKIM forvalter verdens største samling av verdenskjente Hannah Ryggens billedtepper. Samlet representerer disse samlingene ca. 40.000 gjenstander.

Trondheim kunstmuseum ble etablert som Trondhjem Kunstforening i 1845. **Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum** ble etablert i 1893. Den lange tidslinjen viser at prosessen med å utvikle et nytt museum for kunst og form må ha et langsiktig perspektiv i de valg som nå gjøres. Dette handler om å legge til rette for valg og innretninger som skal stå seg i et 50 - 100 års perspektiv - kanskje lengre.

Levende debatt ønskes!

MiST imøteser en videre debatt om et nytt museum for kunst og form i Trondheim og har etablert en «landingside» der dokumentasjon og annet materiale løpende vil bli lagt ut.

www.mist.no/nytt-museum-for-kunst-og-form

For ytterligere kommentarer:

Karen Espelund

Adm.dir MiST

Tlf. 90 66 31 35

Ellen Tveit Klingenberg

Styreleder

Tlf. 99 54 18 51